

גישור נרטיבי - הדיבור כותב את הסיפור

רונית ואיציק, זוג נשוי, באו אלי לגישור לצורך פרידה. רונית יושבת מולי כבויה. היא חוזרת ואומרת שאיציק הרס לה את החיים. בגללו היא בדיכאון. היא רק רוצה ממנו 25,000 ₪ כל חודש וזהו. איציק, גבר מרשים עם קול עמוק, אומר שהוא תמיד ידאג לרונית כי היא כמו עוד בת בשבילו, כמו שדאג לה עד היום. ברור לחלוטין שכל אחד מהם מספר לעצמו סיפור מאד בהיר וקוהרנטי על עצמו, על הסכסוך ועל הצד השני.

תפיסת יישוב הסכסוכים הקלאסית מציעה לעבור מעיסוק בזכויות של איציק, של רונית ושל הילדים, כפי שעושה המערכת המשפטית, לעיסוק באינטרסים ובצרכים שלהם. לפי התפיסה הקלאסית הזו אם נברר מה חשוב לכל צד בסכסוך, היינו - מה צרכיו, נוכל לאתר את הצרכים המשותפים ומשם להגיע לפתרון.

אבל בהרבה סכסוכים, כמו בזה של רונית ואיציק, למצוא אינטרסים ואפילו משותפים - זה פשוט לא מספיק. בני אדם מונעים ככלל, ובמצבי סכסוך בפרט לא רק מאינטרסים אלא גם מאמונות, ערכים, תקוות, חלומות ובעיקר מהספורים שהם טווים לעצמם על המציאות.

לכן אם אנחנו רוצים לסייע לרונית ולאיציק לפתור את הסכסוכים בעת פרידתם ואפילו רק להתמודד איתם טוב יותר - צריך לאפשר להם לספר סיפור שלם שהם מעדיפים אותו על הסכסוך, על הזוגיות שתמה, על משתתפיו ועל פרקיו הבאים.

אז מה עושים בגישור הנרטיבי?

אנחנו רוצים לסייע לרונית ולאיציק להכיר בנזק הרב שסיפור הסכסוך גורם להם. שיהיו מודעים למחיריו, ל"תכנית" של המשך הסכסוך עבור שניהם, לאופן שבו מפלצת הסכסוך תאכל את נשמותיהם, רווחת ילדיהם וממונם. אנחנו רוצים לבדוק איתם איזה סיפור הם מעדיפים לעצמם ולילדיהם. אנחנו נרצה שכל העושר של הזהות שלהם, ערכים, אמונות, תקוות, מיומנויות, האופן שבו התמודדו עם קשיים אחרים בעבר יהיו נוכחים ונגישים.

אנחנו עוסקים באיסוף, ביחד עם רונית ואיציק, של חומרי גלם לסיפור אותו הם יעדיפו. הסיפור החדש יכול לעסוק גם בסיפור על הסכסוך ולספר אותו אחרת.

במהלך הגישור רונית הבינה מה המחיר שסיפור הדיכאון והקורבנות לוקח ממנה כאשר חזקה ואיציק ראה מה הסיפור של אבהות עתידית לאשתו לשעבר ייקח ממנו.

שניהם סיפרו אירועים שבהם השיטו סירת מפרש או טיפלו בילד חולה וידעו לתת את המשמעות של סיפורים אלו לגבי היכולות והכוחות שלהם וגם לגבי האופן שבו ירצו לכתוב את המשך הסיפור.

כל אחד מהם הצליח לתאר גם מרכיבים חיוביים בסיפור שהיה וגם לראות מיומנויות וכוחות שיש לעצמם ולצד השני. כשאיציק ורונית הבינו את השפעות הסכסוך - מפלצת, ותיארו מה היו רוצים לאחל לעצמם, הם הגדירו את הסיפור המועדף כמעבר מזוגיות שהסתיימה להורות משותפת.

עדיין ישנם כעסים ואי הסכמות אך יש התבוננות רחבה על האמונות שלהם כבני אדם, כהורים, כזוג לשעבר. עכשיו משתתפים בגישור לא רק "אבא" ו"קורבן" אלא כל העושר והמורכבות של רונית ושל

איציק. איציק ורונית הצליחו לתאר בבהירות כיצד יראה הפרק הבא בסיפור וגם הצליחו לכתוב קצת אחרת את מה שהיה, עם פחות האשמות ויותר התבוננות שיש בה גם קבלה, תובנה ואחריות לסיפור. בעצם איציק ורונית מספרים מחדש את המציאות אותה הם מעדיפים.

הדיבור לא רק מתאר את המציאות אלא מייצר אותה (ויטגנשטיין). הזהות שלנו במצבי סכסוך ובכלל היא דינמית ומשתנית מעצם השיחה ומתן המשמעות לאירועים. החופש לתת משמעות הוא היוצר סיפור מועדף.

נכתב ע"י יוני נפתלי¹, מגשר נרטיבי- גומא המרכז הישראלי לגישור ואימון www.gome.co.il

¹ עו"ד יונתן נפתלי מגשר ומנחה תהליכי בניית הסכמות. כותב הספר "**מעשה הגישור**" בהוצאת מסדה. מלווה מרכזי גישור בקהילה ומנחה בגומא המרכז הישראלי לגישור ולאימון